

Folketinget — Europaudvalget

Christiansborg, den 24. maj 2005

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere.

Artikel om Globaliseringsrådet omtalt på europaudvalgsmøde

Til udvalgets orientering omdeles artikel fra Mandagmorgen af 17. maj 2005 om Globaliseringsrådet. Undervisnings- og kirkeminister Bertel Haarder omtalte artiklen på mødet i Europaudvalget fredag den 20. maj 2005

Med venlig hilsen
Peter Riis
Udvalgssekretær

I forhold til de eksterne eksperter, der bliver indkaldt, er det uhyre vigtigt, at de ikke blot kommer og præsenterer deres synspunkter. Hvis medlemmerne af Rådet virkelig skal tvinges til at reflektere over problemerne på en anderledes og dybere måde, skal kommunikationen være interaktiv, understreger John Kao. De spørgsmål, globaliseringen rejser, er ikke af en sådan type, at man kan komme til bunds i dem ved blot at læse på lektien. Hvert eneste land i verden kæmper for tiden med at forstå dem. Og de problemer, der lige nu forekommer helt åbenlyse, er måske ikke de største reelle udfordringer på længere sigt. "Jeg vil derfor håbe for arbejdet, at det bliver eventyrligt, yderst interaktivt og fuldstændig åbent for nye ideer. Det optimale vil faktisk være, hvis Rådet gennemlever sin egen innovationsproces, så det kan nå frem til nogle nye indsigter til gavn for Danmark," siger John Kao.

Han fremhæver tre punkter som de væsentligste, hvis bestræbelserne skal bære frugt:

- Man skal ikke kun undersøge temaer, som Rådets egne medlemmer finder nødvendige. Hvis Rådet indleder arbejdet med den opfattelse, at de godt ved, hvad globalisering betyder, og blot skal deducere sig frem til en række svar på basis af denne viden, vil det være stærkt begrænsende i forhold til en proces, hvor medlemmerne er åbne over for alle nye tanker. Det er også nødvendigt at beskæftige sig med ting, de *ikke* ved, at de ikke ved.
- Det er vigtigt at hidkalde en lang række forskellige eksperter, der kan belyse problemerne fra mange forskellige sider.
- Endelig skal man sørge for at kombinere globaliseringsindsatsen med indsatsen i forhold til innovation - og klart definere de muligheder, der er for samarbejde mellem offentlige og private aktører i Danmark.

John Kao fremhæver, at Danmark på mange måder er en lynafleder, et laboratorium, for resten af verden, fordi vi i kraft af vores størrelse og den måde, vi har indrettet os på, meget hurtigere end andre kan finde ud af, hvad vi vil. "Men under alle omstændigheder er det uhyre vigtigt at være opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er de samme temaer, der er relevante i f.eks. USA og Danmark. Et af problemerne, at globaliseringens væsentligste konsekvenser slet ikke er af en sådan karakter, at vi i øjeblikket kan begribe dem. Bare det at stille de rigtige spørgsmål er derfor et væsentligt problem," siger Kao.

Ifølge Kao ville det værste, der kunne ske, være, at man blot snakkede om globaliseringen og skrev under på et papir

med ideer, der dybest set allerede var undfanget. Så ville man gå glip af en enorm chance, for folk skal faktisk tilbringe lang tid i Rådet. Og netop derfor burde der være gode muligheder for at nå et brugbart resultat.

Generel tillid ikke nok

Også Lars Bo Kaspersen mener, at satsningen har en fair chance for at lykkes - hvis en række forudsætninger er opfyldt. Først og fremmest kræver det, at man kan overbevise befolkningen om, at det er nødvendigt. "Al historisk erfaring viser, at en radikal forandring kræver en samlet *sense of urgency*. Alle store reformer og alle strukturelle forandringer i verdenshistorien er skabt i forbindelse med krig. Det er lige meget, om der er tale om teknologiske forandringer, politiske reformer eller fundamentale økonomiske reformer," siger Lars Bo Kaspersen.

Han mener, at det kan være svært at overbevise danskerne om, at der er behov for store forandringer i den aktuelle situation. På den ene side er politikerne skræmte over, at et slagteri i Nordjylland må lukke, og imponerede over den markante omstilling, der er sket i Fjernøsten. På den anden side fastslår de i samme moment, at det går ualmindelig godt for Danmark, at vi kan bevare efterlønnen i en eller anden form, samtidig med at vi kan få bedre hospitaler og skoler osv. "På den måde skyder man konstant sig selv i foden og overbeviser i hvert fald ikke nogen om, at der er noget, der haster. Men vi er i en *state of emergency and urgency*, og det må politikerne overbevise befolkningen om," siger Lars Bo Kaspersen.

Her er det en hjælp, at der generelt er stor tillid til det politiske system og politikerne. Men det er ikke sikkert, at tilliden til magthaverne er lige så stor, når det gælder deres håndtering af konkrete projekter, påpeger Lars Bo Kaspersen. Han henviser bl.a. til de skræmmebilleder, der blev opstillet for en situation, hvor danskerne stemte nej til den fælles valuta. De holdt slet ikke. Danmark er her stadigvæk, kronen er stærk, og renten er rekordlav. "Sådanne erfaringer gør det mere usikkert, om man kan få danskerne til at tro på, at det haster," siger han.

Ny infrastruktur for børn og uddannelse

Men hvis tilliden er til stede, er det til en vis grad muligt at forandre et samfund. Lars Bo Kaspersens eget bud på, hvordan det skal organiseres, er at få skabt en helt ny børne- og uddannelsesinfrastruktur. Det er den bedste investering, der kan foretages, mener han. Et synspunkt, der - alt andet lige - synes at få en vis støtte i det faktum, at uddannelse er det emne, som Rådet skal bruge mest tid på. "Den pædagogiske verden og politikerne bliver nødt til at erkende, at omstillingsparathed kræver nogle andre læringsprincipper.

Nynationalismen en trussel mod satsningen

Det næste punkt, Kaspersen fremhæver, er den decentrale beslutningsproces, der altid har været et adelsmærke ved den danske model, og som ofte fremhæves af udenlandske iagttagere. Vi skal fastholde vores netværksorganisering og undgå, at stadigt flere beslutninger trækkes ind til centraladministrationen, sådan som det sker i disse år. Kaspersen peger på, at det igen og igen viser sig, at der findes lokale løsninger på nationale problemer. Det er nu engang de folk, der er tættest på et problem, der bedst kan løse det: Det er gennem årene dokumenteret i talrige Mandag Morgen-artikler om *best practice*.

Lars Bo Kaspersen mener, at det er en styrke, at vi herhjemme har en velkvalificeret arbejdskraft og befolkning, at vi har tradition for lokale decentrale løsninger, men samtidig en stærk stat. Det er ligeledes en fordel, at vi har mange små og mellemstore aktører, både blandt virksomheder og organisationer, men også nogle få store lokomotiver.

Den største svaghed er, ifølge Lars Bo Kaspersen, at en anden dansk styrkeposition er ved at komme under pres - den sociale sammenhængskraft, der har været forankret i en særlig form for dansk identitet udviklet efter nederlaget i 1864.

Den homogene struktur kan gå hen og blive en forhindring, fordi Danmark er ved at udvikle sig til et multikulturelt samfund. De væsentligste konflikter står ikke længere mellem lønmodtagere og arbejdsgivere, men handler om religion, køn, livsstil, etnicitet osv. Samtidig spirer en form for nynationalisme frem - næret af det stigende antal fremmede i det danske samfund og af europæiseringen. Det har betydet, at danskerne har skullet redefinere sig selv. Og for nogle ender denne øvelse i nynationalistiske holdninger. Det er en udvikling, som helt klart underminerer sammenhængskraften, og som er dybt alvorlig, mener Lars Bo Kaspersen. Han peger på, at der er behov for markant nytænkning for at løse dette problem, da både indvandringen og europæiseringen er kommet for at blive.

"Den demografiske udvikling, efterlønnen osv. er for intet at regne imod dette her. Den nye nationalisme er den reelle udfordring, og den kræver, at det politiske lederskab tør tage en værdikamp og tør lede på basis af værdier," siger Kaspersen. Hvis vi bliver kendt som et land, der ser skævt til fremmede, vil vi ikke kunne få de specialister til landet, som vi har brug for. Problematikken gøres ikke nemmere af, at visse indvandrersgrupper træk på velfærdsstaten er større end andre grupper, og at udlændinge er overrepræsenteret i statistikkerne over voldskriminalitet. Det vil i løbet af få år kunne underminere indtrykket af, at Danmark er et uhyre sikkert land at bo og færdes i. Samlet set skærper disse faktorer modsætningerne og svækker sammenhængskraften - men også opbakningen til velfærdsstaten.

"Den nye identitet, vi er ved at få, er en barriere for, at vi kan være konkurrencedygtige og fremtidssikrede i en global verden. Man skal ikke undervurdere betydningen af, at der altid er et flow ind i landet. Og det kræver, at der er noget, der tiltrækker folk. Hvis København kommer til at minde om et mini-Washington - hvorfor skulle man så tage hertil?" siger Lars Bo Kaspersen.

Han påpeger, at Anders Fogh Rasmussen måske mest af alt savner en stor og sammenhængende fortælling om, hvor samfundet skal hen - sådan som f.eks. den unge Tony Blair i unik grad havde. "Der er behov for et politisk lederskab, der kan få folk til at se, at reformer også for dem er et redskab til at realisere det gode liv under nye betingelser i en ny verden. Og at det må have nogle omkostninger på kort sigt i en mere langsigtet sags tjeneste," siger Lars Bo Kaspersen.

Frans Rønnow | ronnow@mm.dk